

ELŐSZÓ

A) Szókapcsolatok *A magyar nyelv értelmező szótárában*

A TINTA Könyvkiadóban közel három évtizede a magyar szókincs és frazémaállomány (szólás- és közmondásállomány) sokoldalú leltározása folyik. A különböző szótárakhoz történő anyaggyűjtés során figyeltünk fel arra, hogy a szótárakban, lexikonokban a címszavak értelmezése mellett igen sok esetben a címszóval alkotott egy-egy tipikus szókapcsolatot is megmagyaráz a szótár, kifejti annak jelentését. *A magyar nyelv értelmező szótára* (ÉrtSz.) esetében például:

a) **dagad** címszó alatt:

dagad a hold: (átvitt értelemben, tájnyelvi) a hold alakja napról napra kerekebbnek látszik; telik

b) **ébred** címszó alatt:

öntudatra ébred: tudatára jut saját mivoltának, szerepének

c) **gép** címszó alatt:

egyszerű gépek: a csavar, csiga, ék, emelő, hengerkerék

d) **kuruc** címszó alatt:

kuruc költészet: az a nagyrészt népi eredetű költészet, amely a Thököly–Rákóczi-féle szabadságharcok idején keletkezett, s főleg ezek eseményeivel, szereplőivel kapcsolatos

e) **rángat** címszó alatt:

rángatja a vállát: rendszerint közönyösséget, érdektelenséget v. semmibevevést kifejezve egyszer v. többször felhúzza, megrántja a vállát

f) **szöszös** címszó alatt:

szöszös bükköny: (növénytan) ibolyakék virágú, fekete magvú bükköny; rozssal, gyakran zabbal vegyesen takarmánynak vetik (*Vicia villosa*)

Ezeket a szókapcsolatokat és definíciójukat vizsgálva úgy találtuk, hogy két nagy csoportba oszthatók: egyrésztől vannak szinte kizárólag „nyelvi” jellegűek, míg vannak olyanok, amelyek elsősorban tényismeretet közölnek. A fenti példák közül véleményünk szerint az a), b) és az e) esetek a „nyelvi”, míg a c), d) és az f) esetek a tényismereteket közlő csoportba tartoznak.

Felvetődik a kérdés, hogy vajon ilyen módon be van-e építve az ÉrtSz.-ba egy speciális lexikon, amelyet a szókapcsolatok magyarázatai alkotnak. A kérdés megválaszolásához pontosan meg kell tudnunk határozni a szótár és a lexikon fogalmának tartalmát. Szótár és lexikon viszonyáról Bo Svensén svéd lexikográfus így ír *Practical Lexicography* című művében: „A lexikon-enciklopédia a világot tárja elénk, míg a szótár arról a kommunikációs rendszerről (nyelvről) tudósít, melynek segítségével kicseréljük ismereteinket a világról” (Svensén 1993: *Practical Lexicography*, p. 2).¹

¹ Saját fordítás. Az eredeti szöveg: „...the encyclopedia communicates knowledge about the world, whereas the dictionary gives information about the individual units in the communication system (i. e. the language) by means of which people exchange message about the world.”

A válasz keresése során megnéztük, hogy az ÉrtSz. szerkesztői mit írnak a kérdésről, majd az ÉrtSz.-ban és a magyar lexikonokban egyaránt megtalálható szókapcsolatok definícióit, meghatározásait vetettük össze.

B) A Tudományos szókapcsolatok szótára készítésének menete

A fentieket észelve célul tűztük ki a *Tudományos szókapcsolatok szótára* összeállítását, ezért az ÉrtSz. értelmezett szókapcsolatai mellé további 16 lexikonból, kézikönyvből gyűjtöttünk szókapcsolatokat meghatározásaikkal együtt. A végső szerkesztés a források összefésüléséből állt.

C) Elméleti háttér

A szótár és a lexikon közötti egyezés, illetve különbség meghatározásához közelebb visz, ha megnézzük, milyen az ÉrtSz. „önmeghatározása”:

„...e munka (ÉrtSz.) szótár, nem pedig ismerettár (enciklopédia vagy lexikon), tehát nem enciklopédikus ismeretet kíván közölni, hanem céljának megfelelően csupán a szavak és a szókapcsolatok jelentését értelmezi röviden.” (Ország 1962: 20.)

„Rendeltetésük szerint az értelmezéseknek két fő típusát különböztetjük meg, mégpedig a
a) szótárit, valamint az

b) ismerettárit (enciklopédikust)”. (Ország 1962: 67.)

Az idézett mű (Ország 1962: 67) továbbá kifejti a szótárszerkesztés elméleti hátterét:

A **szótári értelmezés** természetét a szótár sajátos jellege szabja meg:

- az értelmezendő szót többé-kevésbé ismertnek tekinti,
- csupán az elengedhetetlen legfontosabb meghatározó jegyeket közli,
- a célja valamely kevésbé ismert szó jelentésének szabatos meghatározása,
- értelmezése rövid,
- megadja a szónak valamely rokon értelmű szó jelentésétől való különbségét,
- a szó jelentésének rendszeréről tájékoztat,
- kerüli az enciklopédikus ismeretek megadását.

Az **ismerettári (azaz enciklopédikus értelmezés)** természetét az ismerettár sajátos céljai határozzák meg:

- ismeretlennek vagy nem elég ismertnek tekinti a dolgokat, fogalmakat,
- a lényeges jegyek minél teljesebb felsorolására törekszik,
- a cél a dolog vagy fogalom minél tüzetesebb megismertetése,
- az enciklopédia részletező meghatározással él.

A *Tudományos szókapcsolatok szótára* szerkesztése során látható volt, hogy több szókapcsolat az ÉrtSz.-ban és ugyanakkor a feldolgozott lexikonok némelyikében is előfordul. A végső gyűjtésben 110 szókapcsolat volt benne az ÉrtSz.-ban és valamely lexikonban is.

Példák az ÉrtSz.-ban és más lexikonban is előforduló szókapcsolatokra. A példákban használt rövidítések:

ÉrtSz.: A magyar nyelv értelmező szótára;

AkKL.: Akadémiai kislexikon;

- MirL.: Magyar irodalmi lexikon;
 KatL.: Katolikus lexikon;
 KözgL.: Közgazdasági kislexikon;
 MatKL.: Matematikai kislexikon;
 MezL.: Mezőgazdasági kislexikon;
 NéprL.: Néprajzi lexikon;
 PedL.: Pedagógiai lexikon;
 TtKL.: Természettudományi kislexikon.

alanyi igeragozás:

- ÉrtSz.: (*nyelvtudomány*) (tárgyas ragozást is használó nyelvben:) az igének alanyi személyragokkal való ellátása, ill. ilyen módon való használata
 AkKL.: a magyar nyelvben az igeragozásnak az a változata, amelyben az igéket – csupán az alany számára és személyére utaló – ún. alanyi személyragokkal látjuk el; alanyi igeragozása minden igének lehet; az alanyi igeragozásban ikes és iktelen ragozást tartunk számon, az előbbi azonban csak jelen idejű és egyes számú alakjában tér el az iktelentől mindhárom módban

centrifugális erő:

- ÉrtSz.: (*fizika*) görbe vonalú pályán mozgó testre ható erő, mely a testet a pálya középpontjától igyekszik eltávolítani; röpítő erő
 AkKL.: forgó vonatkoztatási rendszerben fellépő tehetetlenségi erő, nagysága egyenlő, iránya ellentétes a centripetális erőével (de nem annak ellenereje)

csillagászati földrajz:

- ÉrtSz.: a földrajzi helymeghatározás céljaira szükséges és a csillagászat körébe tartozó ismeretekkel foglalkozó tudomány
 PedL.: a földrajzi burookban lejátszódó, a Föld alakjával, mozgásával, a Nap sugárzásával, az égitestek vonzásával, mozgásaival és a bolygótér hőmérsékletével összefüggő jelenségek, folyamatok magyarázata

derékszögű háromszög:

- ÉrtSz.: (*mértan*) olyan háromszög, melynek egyik szöge derékszög
 TtKL.: (*geometria*) olyan háromszög, melynek legnagyobb szöge derékszög (másik két szöge egymásnak pótszögei), leghosszabb oldala az átfogó (*c*) a másik két oldala a két befogó (*a* és *b*), melyek merőlegesek egymásra, és amelyek egyben magasságvonalai is a háromszögnek. (A lexikon szócikke folytatódik még 9 sorban.)

feltételes reflex:

- ÉrtSz.: (*biológia, orvostudomány*) olyan reflex, amelyet a szervezet az élet folyamán szerez alkalmi ingerhatások társítása révén, tehát amely nem közvetlenül az illető szervet érintő hatásra jön létre
 AkKL.: az állatoknak és az embereknek az egyedi élet során, a külvilág hatásaira kialakuló időleges, nem öröklődő reflexkapcsolata. A feltételes reflexet I. P. Pavlov bizonyította kutyákkal végzett klasszikus kísérleteivel. A feltétlen reflex alapján, tanulás útján alakul ki, pl. a táplálék szaga, látványa elindítja a nyáleválasztást, mert előzőleg a táplálék ízéhez a szag és/v. látvány is társult (ingertársítás). A feltételes reflexeknek fontos szerepük van az állati és az emberi szervezet környezethez való alkalmazkodásában. A szokások már kialakult

feltételes reflexeken alapulnak. A B. F. Skinner leírta instrumentális feltételes reflexnél viszont a szervezet egy új választ alakít ki, amely a jutalom elérésének eszköze lesz (pl. a táplálék megszerzésért egy pedál megnyomása)

gót írás:

ÉrtSz.: görög, latin betűkből és a germán rúnákból szerkesztett írás

AkKL.: a 11. században kialakult írásmód; hegyes, szögletes betűforma jellemzi. A zsűfolt hatású gót könyvírás gót textúrájának nevezik. Ezt vette alapul a nyomdabetűi kialakításakor Gutenberg, és ezt igyekeztek utánozni az ősnymtatványok is

használati érték:

ÉrtSz.: (*közgazdaságtan*) valamely dolognak, tárgynak az a tulajdonsága, hogy valamely emberi szükséglet kielégítésére alkalmas

KözgL.: valamely dolog, termék, áru olyan hasznos tulajdonsága, amely emberi szükségletek kielégítésére teszi alkalmassá. A különféle dolgok vagy közvetlenül mint fogyasztási javak elégíthetnek ki emberi szükségletet, vagy az anyagi javak előállítására használt termelési eszközként tölthetik be ezt a feladatukat. (A lexikon szócikke folytatódik még 16 sorban.)

kacsacsőrű emlős:

ÉrtSz.: a csőrös emlősök rendjébe tartozó állat(faj); kb. fél m hosszú testét sűrű, barna szőr fedi, ujjai közt úszóhártya van; vízparton él, tojásokat rak; hazája Ausztrália (*Ornithorhynchus anatinus*)

AkKL.: (*Ornithorhynchus anatinus*) a tojásrakó emlősök alosztályába tartozik, Dél-Ausztráliában honos állat. Vízpartokon él, fészékének bejárata a víz alatt van. Csőre széles, lapos lábujjai között úszóhártya feszül

francia kert:

ÉrtSz.: szimmetrikusan rendezett, mértani formák szerint nyírt fákkal, bokrokkal díszített kert

MezL.: ellentétben a természetes tájat utánzó, szabálytalan angol kerttel, a francia kert vagy reneszánsz, ill. barokk kert elrendezése szabályos

nevezetes pontok:

ÉrtSz.: a háromszöggel kapcsolatos fontosabb pontok összefoglaló elnevezése

MatKL.: közé elsősorban a súlypont, magasságpont (háromszög magasságvonalai), a körülírt és beírt kör középpontja tartozik

nyári időszámítás:

ÉrtSz.: olyan, a nyáron érvényes időszámítás, amelynek bevezetésekor a zónaidőhöz képest egy órával előre igazítjuk az órákat

AkKL.: egyes országokban az óráknak gyakorlati okokból (pl. energiatakarékosság), rendeletileg történő előbbre állítása (általában egy órával) a nyári hónapokban

örökös tartomány:

ÉrtSz.: (történettudomány) öröklés jogán birtokolt és nem meghódított v. megvásárolt tartomány

KatL.: a Habsburg-ház uralma alá öröklés útján került tartomány

pozitív hős:

ÉrtSz.: (irodalomtudomány) <irodalmi műben> a szocialista társadalom ideológiáját és harci gyakorlatát képviselő személy

MiRL: rokonszenves, értékes tulajdonságokkal bíró szereplő (sok esetben fő alakja), aki helyes, magasztos célért küzd az akadályozó erők ellen

részes művelés:

ÉrtSz.: valamely mezőgazdasági területnek oly módon való megművelése, hogy a termés a birtokos tulajdona, a föld megművelője pedig munkabér fejében a termés egy részét kapja

MezL.: sajátos ősi munkadíjazási forma; bizonyos, főleg kétkezi termesztési műveletek elvégzéséért a termés meghatározott hányadának kiadása, ill. megváltása készpénzben. Eszmei megítélése az idők folyamán változott. A gyakorlat azonban azt bizonyítja, hogy a részes művelés magasabb műszaki színvonalon is alkalmas a személyi érdekeltség fenntartására, és a teljesítményarányos díjazás követelményeinek a kielégítésére

tábori mise:

ÉrtSz.: (új vallásügy) a) <hadművelési területen> katonáknak mondott mise b) katonai jellegű alakulatoknak szabadban mondott mise

KatL.: a) katonák számára, szabad ég alatt a táborban, hordozható oltáron mondott mise; b) tágabb értelemben rendkívüli alkalmakkor a szabadban tartott bármely szentmise

D) A szótárak és a lexikonok, enciklopédiák definícióinak, magyarázatainak összevetése

Mit mutat a fenti definícióknak, meghatározásoknak, értelmezéseknek az összevetése? Az ÉrtSz. definíciója miben más, mint a lexikonok definíciója?

Leszögezhetjük, hogy az ÉrtSz. és a lexikonok értelmezései sok esetben hasonlítanak egymásra. Az ÉrtSz. szerkesztői ténylegesen a fentebb ismertetett elveket alkalmazták a szótár összeállítása során. Ugyanakkor markáns különbségek is megfigyelhetők az ÉrtSz. és a lexikonok meghatározásai között:

Az ÉrtSz. meghatározásai:

- köznyelviak,
- kerülnek a szakszókat,
- a legfontosabb ismérveket közlik,
- nem tartalmaznak adatokat,
- rövidek,
- tájékoztatnak a nyelvbeli státuszról,
- megadják a jelentés szerkezetét,
- azonosíthatóvá tesznek.

A lexikonok meghatározásai:

- szakszerűek,
- terminusokat használnak,
- részletezők,
- ismeretközlőek, sok jellemzőt közölnek,
- terjedelmesek,

- rendszerben helyezik el a fogalmakat,
- ismertetik a fogalmak történetét,
- a jellemző tulajdonságokat mind közlik.

Tehát igazak Bo Svensén fent idézett szavai az ÉrtSz.-ra és a magyar lexikonokra-enciklopédiákra is.

E) A Tudományos szókapcsolatok szótára jellege

A *Tudományos szókapcsolatok szótára* műfaját tekintve a lexikon és a szótár határmezsgyéjén foglal helyet. Tartalmaz címszóként olyan szókapcsolatokat, melyek értelmező szótárból származnak, vannak olyanok is, melyek szaklexikonokból kerültek be a kézikönyvbe. Természetesen számos olyan szócikk is található a gyűjteményben, amely több forrásban is szerepelt. A több forrásból is kigyűjtött szócikkek alapos szerkesztés során egyetlen szócikké lettek összefésülve.

F) Az utótagok szerinti csoportosítás

A *Tudományos szókapcsolatok szótárának* szókapcsolatai újszerű csoportosításra adnak lehetőséget, hiszen az utótagok szerint is csoportokba foglalhatók, ezáltal a lexikográfiában az elmúlt két évtizedben sokat vizsgált kollokáció fogalmához is közelebb kerülhetünk. Az utótagok szerinti utaló szócikkek száma 3200.

Az alábbiakban közreadjuk azoknak a szócikkeknek a szókapcsolati címszavait, amelyeknek a *demokrácia*, a *helyesírás*, a *játék*, a *pad* és a *szekér* szavak az utótagjai.

demokrácia:

antik demokrácia

népi demokrácia

nyugati demokráciák

parlamentáris demokrácia

szovjet demokrácia

kétkapus játék

nyelvi játék

olimpiai játékok

összerakó játék

sima játék

tisztátlan játék

helyesírás:

huszita helyesírás

kancelláriai helyesírás

katolikus helyesírás

protestáns helyesírás

pad:

rengő pad

utcai pad

vádlottak padja

játék:

alakos játék

álarcos játék

bábtáncoltató betlehemes játék

betlehemes játék

biztonsági játék

didaktikus játékok

dramatikus játék

szekér:

abroncsos szekér

bogarhátú szekér

ekhós szekér

furmányos szekér

Illés szekere

kaszás szekér

tüzes szekér

G) A Tudományos szókapcsolatok szótára főbb adatai

A szótárban a szócikkek száma: 6550. Felsoroljuk, hogy a főbb kézikönyvekből hány szókapcsolat került be a szótárba. (Vannak olyan szókapcsolatok, melyek több kézikönyvben is előfordultak.)

A magyar nyelv értelmező szótára	4212
Katolikus lexikon	754
Magyar néprajzi lexikon	701
Akadémiai kislexikon	329
Biológiai lexikon	244
Nyelvi és irodalmi fogalmak lexikona	184
Orvosi lexikon	141
Természettudományi kislexikon	125
Fogalomgyűjtemény magyar nyelv és irodalomból	95
Pedagógiai lexikon	81
Számítógép-szótár	56
Magyar irodalmi lexikon	46
Mezőgazdasági lexikon	46
Művészeti lexikon	46
Vallástörténeti kislexikon	22
Matematikai kislexikon	13
Magyar műemlékvédelmi abc	11
Összesen	7106

H) A Tudományos szókapcsolatok szótárában használt minősítések és rövidítések

A szám azt mutatja, hogy a szótárban hány szókapcsolat kapta ezt a minősítést.

a) Stílusminősítések

1. ÁTVITT ÉRTELEMBEN; <i>átv</i> : 93	9. RITKA; <i>ritka</i> : 120
2. BIZALMAS; <i>biz</i> : 42	10. ROSSZALLÓ, PEJORATÍV; <i>pejor</i> : 19
3. ELAVULÓBAN, ELAVULT; <i>elav</i> : 100	11. SAJTÓNYELVI; <i>sajtó</i> : 14
4. GÚNYOS; <i>gúny</i> : 8	12. TÁJNYELVI; <i>tájny</i> : 35
5. HIVATALOS; <i>hiv</i> : 48	13. TRÉFÁS; <i>tréf</i> : 23
6. IRODALMI NYELVBEN; <i>irod</i> : 22	14. TÚLZÓ; <i>túlzó</i> : 3
7. NÉPIES; <i>népies</i> : 92	15. VÁLASZTÉKOS; <i>vál</i> : 50
8. RÉGIES; <i>rég</i> : 194	

b) Szakterületek és rövidítések a szótárban

1. ÁLLATTAN; <i>állat</i> : 134	10. FIZIKA; <i>fiz</i> : 137
2. ÁLLATTENYÉSZTÉS; <i>állatteny</i> : 38	11. FÖLDRAJZ; <i>földr</i> : 86
3. BÁNYÁSZAT; <i>bány</i> : 10	12. HAJÓZÁS; <i>hajó</i> : 24
4. BIOLÓGIA; <i>biol</i> : 67	13. HALÁSZAT; <i>hal</i> : 13
5. CSILLAGÁSZAT; <i>csill</i> : 31	14. IPAR; <i>ipar</i> : 28
6. ÉPÍTÉSZET; <i>épít</i> : 57	15. IRODALOMTUDOMÁNY; <i>irod</i> : 225
7. FÉNYKÉPÉSZET; <i>fényk</i> : 11	16. ISKOLAI; <i>isk</i> : 149
8. FILM; <i>film</i> : 24	17. JÁTÉK; <i>ját</i> : 54
9. FILOZÓFIA; <i>filoz</i> : 65	18. JOGTUDOMÁNY; <i>jog</i> : 238

19. KATONASÁG; <i>kat</i> : 115	36. PÉNZÜGY; <i>pénz</i> : 68
20. KÉMIA; <i>kém</i> : 60	37. POLITIKA; <i>pol</i> : 77
21. KERESKEDELEM; <i>ker</i> : 97	38. POSTAÜGY; <i>post</i> : 25
22. KONYHAMŰVÉSZET; <i>konyh</i> : 88	39. REPÜLÉS; <i>rep</i> : 12
23. KÖZGAZDASÁGTAN; <i>közg</i> : 137	40. RUHÁZKODÁS; <i>ruh</i> : 65
24. KÖZIGAZGATÁS; <i>közig</i> : 29	41. SPORT; <i>sport</i> : 131
25. LÉLEKTAN; <i>lélekt</i> : 20	42. SZÁMÍTÁSTECHNIKA; <i>számtech</i> : 59
26. MATEMATIKA; <i>mat</i> : 173	43. SZÍNHÁZ; <i>szính</i> : 54
27. METEOROLÓGIA; <i>met</i> : 21	44. SZŐLÉSZET; <i>szől</i> : 40
28. MEZŐGAZDASÁG; <i>mezg</i> : 72	45. TÁNCMŰVÉSZET; <i>táncm</i> : 23
29. MŰSZAKI NYELV; <i>műsz</i> : 102	46. TÖRTÉNETTUDOMÁNY; <i>tört</i> : 352
30. MŰVÉSZETTÖRTÉNET; <i>művt</i> : 99	47. VADÁSZAT; <i>vad</i> : 26
31. NÉPRAJZ; <i>népr</i> : 414	48. VALLÁSÜGY; <i>vall</i> : 540
32. NÖVÉNYTAN; <i>növ</i> : 112	49. VASÚTÜGY; <i>vasút</i> : 46
33. NYELVTUDOMÁNY; <i>nyelvt</i> : 427	50. VILLAMOSSÁG; <i>vill</i> : 19
34. NYOMDÁSZAT; <i>nyomd</i> : 43	51. ZENE; <i>zene</i> : 82
35. ORVOSI; <i>orv</i> : 205	

I) A Tudományos szókapcsolatok szótára összeállításához felhasznált művek

- BARABÁS ÉVA – BÁRÁNY LÁSZLÓNÉ (szerk.) 1990. *Akadémiai kislexikon I–II*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- BÁRCZI GÉZA – ORSZÁGH LÁSZLÓ (főszerk.) 1959–1962. *A magyar nyelv értelmező szótára I–VII*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- BENEDEK MARCELL (főszerk.) 1963–1965. *Magyar irodalmi lexikon I–III*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- BEZZEG PETRA et al. (ford.) 1999. *Microsoft Press Számítógép-szótár. Számítástechnikai fogalmak értelmezése*. Bicske: Szak Kiadó.
- DIÓS ISTVÁN (főszerk.) 1993–2010. *Katolikus lexikon I–XV*. Budapest: Szent István Társulat.
- FARKAS MIKLÓS (főszerk.) 1979. *Matematikai kislexikon*. Budapest: Műszaki Könyvkiadó.
- GECSE GUSZTÁV (szerk.) 1973. *Vallástörténeti kislexikon*. Budapest: Kossuth Könyvkiadó.
- GYENIS JÁNOS (szerk.) 1977. *Közgazdasági kislexikon*. Budapest: Kossuth Könyvkiadó.
- HOLLÁN ZSUZSA (főszerk.) 1967–1973. *Orvosi lexikon I–IV*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- KICSIS SÁNDOR (főszerk.) 1971. *Természettudományi kislexikon I–II*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- NAGY SÁNDOR (főszerk.) 1976–1979. *Pedagógiai lexikon I–IV*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- ORTUTAY GYULA (főszerk.) 1977–1982. *Magyar néprajzi lexikon, I–V*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- PALOTÁSNÉ NAGY ÉVA 2008. *Fogalomgyűjtemény magyar nyelv és irodalomból*. Szeged: Maxim Kiadó.
- SÁROSSY ISTVÁNNÉ (szerk.) 1982. *Mezőgazdasági lexikon I–II*. Budapest: Mezőgazdasági Kiadó.
- STRAUB F. BRÚNÓ (főszerk.) 1975–1978. *Biológiai lexikon I–III*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- SZILÁGYI MIKLÓS (főszerk.) 1977. *Fizikai kislexikon*. Budapest: Műszaki Könyvkiadó.
- ZÁDOR ANNA – GENTHON ISTVÁN (főszerk.) 1965–1968. *Művészeti lexikon I–IV*. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Irodalom

- BÁRCZI GÉZA – ORSZÁGH LÁSZLÓ (főszerk.) 1959–1962. *A magyar nyelv értelmező szótára* I–VII. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- KISS GÁBOR 2015. *A magyar nyelv értelmező szótárában és lexikonokban, enciklopédiákban is megtalálható szókapcsolatok definícióinak összevetése*. In: *Szótár, lexikon, enciklopédia. Kérdések és feladatok*. Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 172. Szerk.: Fábíán Zsuzsanna – Szöllősy Éva. Budapest: TINTA Könyvkiadó. 48–58. oldal.
- ORSZÁGH LÁSZLÓ (szerk.) 1962. *A szótárírás elmélete és gyakorlata* A magyar nyelv értelmező szótárában. Budapest: Akadémiai Kiadó. (Nyelvtudományi értekezések 36.)
- SVENSÉN, BO 1993. *Practical Lexicography. Principles and Methods of Dictionary-Making*. Oxford: Oxford University Press.